

22

PROPOSAMEN MENDEBALDEKO SAHARARENTZAT

2024KO EUROPAR PARLAMENTURAKO
HAUTESKUNDEETARA AURKEZTEN
DIREN ALDERDI ETA KOALIZIOENTZAT

22 PROPOSAMEN MENDEBALDEKO SAHARARENTZAT

2024KO EUROPAR PARLAMENTURAKO HAUTESKUNDEETARA
AURKEZTEN DIREN ALDERDI ETA KOALIZIOENTZAT

Saharako Herriarekiko Elkartasun eta Lankidetzarako Europako Koordinakundeak (EUCOCO), Western Sahara is not for sale (WSNS) eta Europa osoko mugimendu solidarioko erakundeek **22 proposamen politiko partekatzen dituzte, 2024ko ekaineko Europako hauteskundeetara aurkeztu diren hautagaitza guztiei zuzenduak.**

Lisboako Tratatuaren 2. tituluak eta Europar Batasunaren Oinarrizko Eskubideen Gutunak giza duintasuna, askatasuna, demokrazia, berdintasuna, zuzenbide-estatua eta giza eskubideak EBren politiken printzipio gidari gisa aldarrikatzen dituzte.

Mendebaldeko Sahara Lurralde Ez-autonomoa (LEA) da, eta Espainiak, EBko kide den herrialdeak, potentzia administratzailea izaten jarraitzen du, nahiz eta Marokok lurraldearen zati handi bat okupatzen duen. Okupatu zuenetik, Maroko saharar populazioa ordezkatzeko saiatu da milaka kolonorekin, eta Saharako baliabideen ustiapena areagotu du, enpresa multinazionalen eta beste herrialde eta eskualde batzuekin (Europar Batasunarekin, esaterako) egindako merkataritza-akordioen bidez, saharar herriaren baimenik gabe.

Arpilatze-politika horrek onura handiak dakarzikie nazioz gaindiko enpresei eta Marokori. Horrela, legez kanpoko okupazioa finantzatzen du eta kolonizazio demografikoa ere sendotzen du. Saharar herriak, berriz, autodeterminaziorako eskubidea, oinarrizko eskubideak eta bere baliabide naturalak eskuratzeko eta aprobetxatzeko eskubidea urratzen ditu.

Egoera horretan, ukalezina da Europar Batasunaren zeregina Nazio Batuek autodeterminazio-eskubideari buruz emandako ebazpenak aplikatzen direla ziurtatzeko, saharar herriaren giza eskubide guztiak bermatzeko eta kolonizazio-prozesuari eta Mendebaldeko Saharako lurraldearen legez kanpoko okupazioari amaiera emateko.

Horregatik guztiagatik, Europako hauteskundeetara aurkeztu diren alderdi eta koalizioei eskatzen diegu beren egin ditzatela Mendebaldeko Saharari buruzko hurrengo 22 eskaerak.

NAZIOARTEKO ZUZENBIDEA ETA SAHARAR HERRIAK AUTODETERMINAZIORAKO DUEN ESKUBIDE BESTERENEZINA BERMATZEKO EUROPAKO POLITIKAK (RES14/15 1960 AGNU)

1 Europako erakundeei eskatzen diegu **bete dezatela Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunaren 1. titulua**, hau baitio: "Autonomoak ez diren lurraldeak eta fideikomisoan dauden lurraldeak administratzeko erantzukizuna duten estatuek ere, determinazio askeko eskubidea erabiltzea sustatuko dute, eta eskubide hori errespetatuko dute, Nazio Batuen Gutuneko xedapenekin bat etorriz."

2 Eskatzen dugu **Mendebaldeko Saharari Lurralde Ez-autonomoaren estatutua eman dioten Nazio Batuen ebazpenak errespetatzeko, eta, beraz, baita determinazio askerako eskubidea ere**; saharar herria Mendebaldeko Saharako jatorrizko biztanleei dagozkien eskubideen subjektu bakartzat onar dadila; Fronte Polisarioa saharar herriaren ordezkari legitimo bakar gisa (1979ko RES 34/37) saharar herriaren askapen nazionaleko mugimendu gisa; Marokoko erresuma lurraldearen zati bat okupatzen duen potentzia gisa, eta Espainiako Estatua lurraldearen potentzia administratzaile gisa.

3 Eskatzen dugu **Europako erakundeei, bereziki Europako Batzordeak eta Europako Kontseiluak, Mendebaldeko Sahararen inguruan egiten dituzten jarduerak bat etor daitezela nazioarteko zuzenbidearekin** eta EBk onartutako itun eta hitzarmenekin, beste edozein interes ekonomiko edo politikoren aurrean.

SAHARAR HERRIAREN GIZA ESKUBIDEAK DEFENDATZEN ETA BERMATZEKO EUROPAR POLITIKAK

4

Eskatzen dugu **EB izan dadila saharar herriaren eskubide zibil eta politikoak bermatzaile Marokoren okupazioaren pean**, hala nola, pribatutasunerako, iritzi askatasunerako, adierazpenerako, prentsarako, elkartzeko, biltzeko eta zirkulatzeko eskubideak; eta mekanismoak ezar daitezela torturak, atxiloketa eta epaiketa arbitrarioak, desagertze behartuak, espetxeratze ankerrak eta Marokoko erresumak saharar herriaren aurka egiten dituen beste urraketak ezabatzeko, bai eta biktimentzako erreparazio-mekanismoak ere.

5

Saharako herriak lurralde okupatueta eta Tindoufeko errefuxiatuen kanpamentuetan dituen eskubide sozial, ekonomiko eta kulturalak betetzea eskatzen dugu, hala nola osasunerako, hezkuntzarako, elikadurarako, uretarako, lanerako eta etxebizitza duinerako eskubidea.

6

Marokok okupatutako lurraldeetan saharar herriaren eskubide indibidual eta kolektiboak defendatzeagatik jazartzea jasaten duten erakunde eta pertsonen babesa eskatzen dugu.

7

Eskatzen dugu EBk jardun dezala **emakume sahararrek okupazio-indarren aldetik eta kolono marokoarrek beren gorputzetan, inguruneetan eta ondasunetan jasaten duten genero-indarkeriari amaiera** emateko, haiek baitira kolonialismoaren eta okupazioaren aurkako erresistentziaren buru, Sultana Khayaren bezalako kasurik ez errepikatze.

8

Eskatzen dugu **Europar Batasunak lurraldearen gaineko behaketa-misioak ezar ditzala** eta nazioarteko erakundeei presioa egin diezaiela giza eskubideak behatzeko eta bermatzeko mekanismo eraginkorrek ezar ditzaten okupatutako Mendebaldeko Saharan.

9

Mendebaldeko Sahara okupatuan giza eskubideak zaintzeko erakunde espezifiko bat sortzea eskatzen dugu, MINURSOren barruan, edo beste mekanismo independente baten bidez, Saharako herriak autodeterminazio eskubide legitimoa gauzatzeko ez duen bitartean.

MENDEBALDEKO SAHARAN PARTE-HARTZEA ETA GARDENTASUNA SUSTATZEKO EUROPAKO POLITIKAK

10

Mendebaldeko Saharako gatazkari buruzko Europako politikak Europar Batasuneko zuzenbideak eta balioek gidatzea eskatzen dugu, eta ez presio-erakunde edo -taldeen interesek, Qatargate edo Morocccogate bezalako eskandaluen errepikapena saihestuz.

11

Mendebaldeko Sahararako EBren ordezkari berezi bat izendatzea eskatzen dugu, nazioarteko zuzenbidearekiko eta EBko barne-zuzenbidearekiko errespetuaren esparruan, Europar Batasunari Saharako herriaren bake- eta autodeterminazio-prozesuari benetan laguntzeko dagokion zeregina erraztuko duena eta Europar Batasunarentzat bereziki sentikorra den eskualde batean egonkortasuna eta segurtasuna indartzea ahalbidetuko duena.

12

Nazio Batuen Erakunde Segurtasun Kontseiluak (690/1991) aho batez onartutako **Nazio Batuen eta OUAren Bake Planaren aurrerapenari modu eraginkorrean laguntzea** eskatzen dugu, orain arte bi gatazkaren parteek adostu duten konponbide bideragarri bakar gisa, eta parteen arteko egungo borroka armatua gainditzeko gai dena.

13

Europako Batzordeari eta Kontseiluari eskatzen diegu **Europar Batasuneko Justizia Auzitegiak Marokori eta Mendebaldeko Saharari buruz emandako epaiak betetzeko eta ez atzeratzeko konpromisoa** har dezatela, Fronte Polisarioa saharar herriaren ordezkari legitimo gisa aitortuz, eta Mendebaldeko Saharako lurraldea eta urak Marokotik bereizi eta desberdin gisa.

KANPO HARREMANETARAKO ETA NAZIOARTEKO LANKIDETZARAKO POLITIKA SOLIDARIOAK MENDEBALDEKO SAHARAN

14

EBren printzipioekin eta balioekin bat datozen nazioarteko eta lankidetzarako politikak eskatzen ditugu, eta, bereziki, Batasunaren Tratatuaren 21. artikuluan aipatutakoekin bat datozenak. Artikulu horren helburuetako bat da demokrazia, zuzenbide-estatua, giza eskubideak, nazioarteko zuzenbidearen eta zuzenbide humanitarioaren arauak sendotzea, bakeari eustea, gatazka prebenitzea eta nazioarteko segurtasuna indartzea.

15

Mendebaldeko Saharako gatazka konpondu eta saharar herriaren eskubideak errespetatu arte, **material militarra edo erabilera bikoitzeko materiala Marokori saltzea eta transferitzea debekatzea** eskatzen dugu, autonomia ez den lurralde bateko estatu okupatzailea den heinean. Eta liberatutako baliabideak saharar herriari laguntzeko politika sozial eta humanitarioetan inbertitzea.

16

Europar Batasunaren lankidetzara eta kanpo ekintzarako planean saharar herria lehentasunezko helburu gisa sartzea eskatzen dugu.

17

EBk Marokorekin mugakontrolaren arloan duen lankidetzara berrikustea eskatzen dugu, bereziki Mendebaldeko Saharako lurralde okupatuari dagokionez. **Baita mugak kanpora ateratzeko akordioak berrikustea ere**, saharar herriaren eskubideak urratzen ez direla bermatzeko.

18

Saharar errefuxiatuen kanpalekuetan lan egiten duten erakundeei eta GKEei EBk eta laguntza humanitarioak ematen duten laguntza handitzea eskatzen dugu, behartutako aterpean bizi direnen baldintza duinak bermatzeko.

19

Saharar errefuxiatuen kanpamentuetan lankidetzaproiektuak sustatzea eskatzen dugu, saharar biztanleriaren garapena sustatzeko, batez ere emakumeen eta gazteen kolektiboen garapena, haien plangintzan eta gauzatzean saharar ordezkari legitimoen parte-hartze aktiboa ziurtatuz.

MENDEBALDEKO SAHARA OKUPATUAN GIZA ESKUBIDEEN URRAKETA ETA HAN DIHARDUTEN ENPRESAK MONITORIZATZEKO POLITIKAK

20

Eskatzen dugu **Europako enpresak Mendebaldeko Saharako baliabide naturalen legez kanpoko ustiapenean inplikaturik ez egotea bermatuko duen araudia, eta Mendebaldeko Saharan giza eskubideak urratzen dituzten Europako enpresak identifikatzea eta zigortzea ahalbidetuko duten mekanismoak ezartzea.**

21

Fronte Polisarioari kontsulta eginez, Mendebaldeko Saharan **lan egiten duten Europako enpresentzat giza eskubideen eta ingurumenaren arloetako arreta egokiaren arauak era eraginkorrez ezartzea** eskatzen dugu.

22

Mendebaldeko Saharako **lurralde okupatuetatik datozen produktuak argi eta garbi identifikatzeko eta Marokotik datozen produktuetatik bereizteko etiketa berehala ezartzea** eskatzen dugu.

WESTERN SAHARA IS NOT FOR SALE

